

neral Kadorna, da je Krn v laških rokah, čeprav ga že jim naslednji dan s protinapadom iztrgamo. Boji so zelo krvavi in polni izgub. Tukaj so ujetniki zelo redki. Če ne bi videl s svojimi očmi, potem bi ne mogel verjeti, da se more na takih krajih, ki so brez rastlinskega življenja, boriti z modernim orožjem. — Na strmih pobočjih, klor se celo v mirnih časih ne upa sovražnik, stoje dandanes topovi. Se višje se pa nahajajo šotori rezerve, ki se zde, kakor lastavičja gnezda, prilepljena na skale. Naša fronta se še do danes ni prav nič izpremenila. Ne samo vojska, a tudi pesniška domišljija si ne more predstavljati, koliko težav se more premagati, da se spravi na tako visino hrana, voda in strelivo. Naši vojaki so se pa že kmalu privadili na boje v gorovju, samo s podnebjem niso popolnoma zadovoljni. Dnevni vročini sledi zelo občuten nočni mraz. Naši vojaki klobe zelo debela pokrivala in suknje, ker drugače bi morali kar naravnost zmrzniti. Naše stotnije se vsled mraza hitreje izmenjavajo, kakor drugje. V bojih na Krnu ni nikoli miru. Boji se vrše navadno iz bližine. Lahki pošiljajo svoje izbrane čete, alpinske polke, v boj. Italijani kakor tudi mi imenujemo vrh Krna „skalno smrti“. Strelski jarki so tako blizu, da slišimo drug drugega, da celo zvenetko jedilnega oročja. Naskakovni laški klic „Avanti!“ sprejmejo naši vojaki s klicem „Avanti briganti!“ Naši vojaki si zavezujejo nosove z robei, ker je smrad mrtvih vojakov strašen. Celi oddelki roparskih ptic pokrivajo ozemlje, kjer leže mrličji. Kanonada je strašna. Našefemo vsako minuto 50 do 60 strelav. Bobnenje je vsled okolišnega skalovja silno. Vsi generali in drugi častniki, katere sem srečal na poti, gledajo s polnim zaupanjem v bodočnost in pravijo, da je položaj ugoden.

Boji za Sv. Lucijo.

Italijani bi radi prodrli v dolino Idrije, odkjer bi dobili pot na Kranjsko. Odtod zadnji hudi boji v odseku pri Tolminu. Vojni poročevalec Leonhard Adelt piše z dne 21. avgusta:

Z veliko množino krepkih sil in v vedno novih naskokih Italijani že štiri dni poizkušajo vzeti tolminsko območje in tako dobiti dohod do doline Idrije in bolniške železnice. Višine pri Plaveh niso mogli vzeti, kakor dalje proti jugu tudi ne Podgore pri Gorici in Doberdobske planote.

Severno od Plav zožijo Sočo naprtilne skalne stene. Nad majhnim mesecem Kanaom steče železnica po 240 m dolgem mostu na izhodni breg Soče in skozi tunele in viadukte teče na tem bregu do Sv. Lucije, kjer zapusti Sočo pri izlivu Idrije. Oke reki sta se zajedli v skalno pečino pri Sv. Luciji, tako da sta v globokini 20 m samo poldrug meter široki. V skalnih idolbvalih in zajedah se je ugnezdilo ubogo slovensko ljudstvo pred granatami. Avstrijska postojanka, ki se je dosedaj držala vodne struge, izrabi to sotesko in drži zahodno od Soče 588 m visok grič Sv. Lucije in severno odtod višino Sv. Marije kot območje za varstvo Tolmina in dohoda do doline Idrije.

Mesto Tolmin leži severno od Sv. Lucije, obe stranki je lahko videti, toda dosedaj ni bilo znano o obstreljevanju. Severno od Tolmina se začne vrh in pa divja gorska grmada Krna, na katero so Italijani po prekoračanju zgornje Soče sicer splezali, a še vedno ne dosegli. Da pripravi svoj napad na tolminsko območje, je sovražnik zbral številne baterije vseh kalibrov na nasproti stoječa gorska slemena, ki znatno prevladujejo višini Sv. Lucije in Sv. Marije; naša artilerija pa ni odgovarjala z razspava jem. Čakati smo. Nato so laški polki v gostih vrstah napadli višino Sv. Marije, na kateri kraljuje romarska kapelica. Sele ko so dospeli do naših predpostavank in so začeli odstranjevati vsled obstreljevanja razdrte žične ovire, so branilci otvorili ogenj. Naši vojaki so v skalah napravljene naravne in umetne luknje spretno porabili za maskirane strelske odprtine, iz katerih so strojne puške pošiljale uničujočo tečo strelav na Lahe, ki so udri v našeprednejše jarkel. Za te jarke se je nato vnel blesk boj z bačletom in kopitom in tukaj kakor tudi pri Sv. Luciji smo končno sovražnika vrgli nazaj. Prihodnjega dne je laška artilerija obnovila obstreljevanje, da bi našim četam vzela dobro voljo. Toda vsi sledeči naskoki laške pehote so bili zavrnjeni z nezmanjšano silo. Območje je ostalo v naših rokah. Izgube Italijanov pa zopet štejejo na tisoče.

Naše topništvo številnejše

V „Slovenec“ čitamo zelo zanimivo izvirno poročilo:

Do danes, nedelje, 22. t. m. smo se nekako skrbno ozirali proti zapadu in severu na torišče bitke ob gorenji Soči. Kajti premoč sovražne artilerije in pehote, vsaj po številu, je znano dejstvo; končno v boju vendar odloči premoč. Današnji dan nas navdaja z nadejo in popolnim prepričanjem, da iz tega boja izidemo kot zmagovalci. Naše topništvo se je ojačilo na ogroženih točkah in je s priznano točnostjo sovražne artilerijske postojanke vzelo na muho. Razvil se je živahen artilerijski dvoboj največjih kalibrov, ki se je popoldne stopnjeval do superlativa. Kanonada dne 20. in 21. t. m. je bila prava igrača nasproti temu rjoventju, lečanju, grmenju in pokanju. V ozračju nad nami se bje ta broj velikanov; kadar so bajni bogovi imeli svoje boje, tedaj ni bilo takega treskanja in bučanja, kakor ga povzroča novodobna ar-

tillerija; pok na pok, pogosto se skozi minute ne more ločiti strela od strela. Kako z veseljem se ozirajo naši vojaki v smer, kjer je postavljena naša artilerija; to je pravi balzam za junake v vojni črti, ta grom za nje rešilni angelski glasovi.

Se ni konec tega boja; še bodo vroči dnevi! Toda junaki na tem odseku južno-zapadne fronte ne bodo zaostali za svojimi tovariši ob dolnji Soči. S pogumom in najboljšim upanjem vse navdaja zavest ubranega sodelovanja vseh naših čet, uspešni potek dosedanjih bojnih dni in pa — en pogled v mirno samozvestno lice podpolkovnika generalnega štaba na tem odseku. Bitka pod Krnom je za Italijane izgubljena, grobišče sovražnikovih upov in njegovih sinov se širi in širi.

Skupen strel iz vseh topov.

Na goriski bojni črti so avstrijski topničarji na poseben način proslavili 85. rojstni dan presvetlega cesarja. Točno ob 1. uri popoldne so iz vseh topov, ki se nahajajo na bojni črti od izvira Soče do sinje Adrije, sprožili skupen strel (salvo) na italijanske postojanke. Ta mogočen strel iz tisočev topov je veljal proslavi cesarjeve 85. letnice. Ko se je ogromen glas topov polegč, pa so zaigrale vojaške godbe ob celi bojni črti veličastno cesarsko pesem.

„Lačne stene.“

Italijani so od 26. junija dalje 42krat napadli z večjimi ali manjšimi silami Doberdobsko planoto in njihove izgube v tem kratkem času so presegle vse izgube dolgotrajne vojne v Tripolitani. Italijanski ujetniki imenujejo Doberdobske strmine „lačne stene“, ker so požrle že cele njihove polke. Naše izgube se veda tudi niso bile neznatne, največ jih je povzročilo topniško bombardiranje, nekoliko pehotni napadi, ali vse postojanke so ostale v naših rokah.

Težave na italijanskem bojišču.

Vojni poročevalec piše: Na naših visokih krnskih postojankah sem dne 18. t. m. ginen in prenečen opazoval, kako se tu popolnoma drugače vojskuje kakor v Rusiji in v Srbiji. Prvi pogled prepriča, da stoji naše čete še vedno v prvih postojankah, v tistih, ki so jih zasedle začetkom julija. Trdna, strjena črta naših strelskih jarkov se je razvila sama po sebi, med tem, ko je bila črta prvotno nekoliko ohlapna in je predstavljala verigo manjših patrulnih bojev. Borila se je mala vojska. Na strašne krajine težave bojev na najvišjih strminah skal so se naše čete kmalu privadile in bismot na sovražnika vspodbujala tu čete do skrajnih naporov. Proti Italijanom po magajo vojne izkušnje in bajonefi, le podnebja se vojski težko nadadajo. Noči v 2000 metrov visokih postojankah so ledeno mrzle. Ker voda ni užitna, jo donasajo mule in osli čez strmine v strelske jarke in artilerijske postojanke v sodih, ki drže 60 do 70 litrov. Posamezen mož potrebuje na dan najmanj en liter vode. Voda, živež in strelivo prinašajo v najvišje postojanke po cestah, ki so izpostavljene ognju sovražne artilerije. Vojaki so nam pripovedovali med drugim: Najvažnejši za nas so zdaj okovani črevlji. Če bi jih ne imeli, ne vemo, kam bi prišli. Najstrašnejši so skalni drobeci, ki potrojujejo učinek granat, a hvalaj Bogu, Italijanom se ne godi boljše. Vsak ima, da se krije, s seboj vrečo, ki napolnjena s peskom, najbolj varuje pred poškodbami granat in skal. V Galiciji je bilo marsikaj boljše, ker smo razpolagali z deskami in drugim materialom, b tu moramo delati večinoma s kamnom, ker se zelo težko dovaža material iz doline.

Italijane zebe.

V zadnjem času, ko so utihnili poročila Cadorne o uspehih italijanskih čet, se je začelo italijansko časopisje bridko pritoževati nad porazi Rusov in neuspeli Francozov in Angležev, ki ne morejo nikjer izpolniti danih obljub. Italijanska ofenziva ni prinesla Italiji ne Trsta in ne Tridenta, še celo Gorice in Tolmina niso mogle zavzeti italijanske čete. V vseh pismih, katera pišejo italijanski vojaki svojem, se čita pritožbe, da italijanske vojaške hudo zebe ter da je mraz njihov največji sovražnik. Vsi vojaki prosijo prav mlo za toplo obleko. „Mraz je naš najhujši sovražnik“, tako pišejo, „mraz nas stori negibne, zebe nas. Mraz, katerega je sovražnik navajen, mu nudi priliko za uspešne napade.“ V zadnjem času so morali poslati domov več vojakov, ne morda zaradi tega, ker so postali vsled sovražnih krogel za vojsko nesposobni, ampak zaradi tega, ker so jim vsled mraza odpadli in ozeblji prsti in udje.

Roparji v italijanski armadi.

Znani poglavar italijanskih roparjev in morilcev Musolino, ki je radi brezštevilnih ropov in umorov bil obsojen na 30 let ječe, bi se sedaj rad kot prostovoljec bojeval zoper Avstrijo. Ravnatelj kazalnice je Musolinovo prošnjo po ministrskem predsedniku Salandri predložil kralju Viktorju Emanuelu v rešitev.

Italijani zapustili Pelagruž.

Avstrijske ladje so dne 21. avgusta na poizvedovanju v spodnji Adriji opazile, da so Italijani otoček Pelagruž popolnoma zapustili. Naše ladje in zrakoplovi so jim prizidajali, tekot kraljevega bivanja na otočku tako velike izgube, da jim ni bilo več tam ostati.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Položaj dne 25. avgusta.

Avstrijsko-nemške čete na ruskem bojišču, ne vzdržno napredujejo. Dne 20. avgusta so vzele zadnjo trdnjavo ob Visli, Novo-Georgievsk. Zagrabile so blizu 100.000 mož, nad 700 topov, za 2 milijona ruskih cekinov ter veliko drugega vojnega gradiva. Dne 21. avgusta so zasedle mesto Bjelsk ob železnici Bjelostok in Brest-Litovsk, s čemur je železniška zveza med tema dvema mestoma pretrgana. Dne 23. avgusta so naše zavezniske čete zasedle zadnjo rusko trdnjavo ob Bobru Osoviece. Ruske čete so se iz nje umaknile ter jo prepustile brez boja. Dne 23. avgusta smo zasedli Tykocin, važno mesto ob Narevu med Lomžo in Bjelostokom. Dne 24. je hrvaški general Puhalo zasedel mesto Kovle, jugoizhodno od Brest-Litovska. Kovel je važno železniško križišče in za Brest-Litovsk glavna zveza s Kijevom.

Ruska armada je sedaj stisnjena okoli trdnjave Brest-Litovsk, kateremu so naše čete vsak dan bližje. Če se že ni, se bo te dni začelo obstreljevanje trdnjave s težkimi topovi, in kakor je znano, se tem ne more nobena trdnjava ustavljati več dni. Glavna in edina skrb ruske armade je, da se pred zavzetjem Brest-Litovska v popolnem redu umakne proti izhodu. Ali se ji bo to posrečilo? Avstrijsko-nemške čete so pridno na delu, da se jim to onemogoči. Proti Kijevu je umikanje nemogoče, za jo je poskrbel general Puhalo, ko je vzel Kovel. Proti severu in severoizhodu je umikanje nemogoče, ker je Bjelsk in Kleseli zavzet. Sedaj imajo Rusi še samo eno železnico, in sicer proti izhodu na razpolago, ki se pri Zabinki deli ter vodi potem ena proti Minsku, druga proti Pinsku. Toda že tudi ta železniška črta je v nevarnosti.

Tudi one ruske čete, ki stojijo severno na črti Bjelsk, Bjelostok in Grodno, so v nevarnosti, da se jim odreže umikanje, odkar so Nemci zavzeli trdnjavo Kovno in napredujejo proti Vilni.

Tudi glavna in najkrajša zveza s Petrogradom je v nevarnosti, ker se kavalerijski general bliža mestu Dvinsk, ki leži ob tej železnici.

Obmorsko mesto Riga bi nemške čete s kopnega že lahko zavzele, toda na morju pred Rigo se še nahajajo ruske ladje. Nemške ladje so že skušale priti v Rigin zaliv, dne 19. in 20. je prišlo do spopadov na morju. Nemci so izgubili pri tem en torpedni čoln, dva sta pa bila poškodovana. Rusi so izgubili tri torpedne čolne, večja ladja pa je bila poškodovana.

Nikolaj Nikolajevič se posvetuje.

Iz Petrograda poročajo: Vsled nevarnosti, ki preti ruski armadi, je generalisimus Nikolaj Nikolajevič pozval ruske ministre in višje generale na veliki vojni svet v glavnem stanu.

Trdnjava Brest-Litovsk.

Združene avstrijsko-nemške armade se v nepretrgi so e začele obstreljevati zunanje utrdbe. Začelo se in so že začele obstreljevati zunanje utrdbe. Začelo se je napadanje na to veliko in pomembno rusko trdnjavo. Brest-Litovsk je zadnje upanje Rusov. Trdnjava stoji na obeh straneh Buga, tam, kjer se izteka Muhavjec od izhoda v Bug. Reka Muhavjec, ki tvori del takozvanega kraljevskega kanala, dolga 80 km in Vislo z Dnjeprom, je važna vodna pot. Vsled tega ni Brest-Litovsk samo znamenito železniško središče, ampak tudi največje mostišče na Bugu. Poleg 120 m širokega in do štiri metre globokega Buga ima Brest-Litovsk še eno naravno obrambo, to so močvirja in jezera. Vrhutega delijo reke Lesna na severu, Krzna na zapadu in Muhavjec na izhodu ozemlje pred trdnjavo na ugodne razdelke. Kakor vse ruske trdnjave, je tudi Brest-Litovsk trdnjava s pasom; to je, ima veliko središče in 12 trdnjav, ki stojijo pet kilometrov daleč naprej. Središče je zgrajeno na otoku sredi reke Bug. Mesto, ki šteje 58.000 prebivalcev, je od trdnjavskega središča oddaljeno dva kilometra. Od utrb je mesto oddaljeno dva do sedem kilometrov in je torej mogoče istočasno obstreljevati utrdbe in mesto. Zapadna fronta trdnjave se imenuje Tarespal, severna Volin in južna Kobrin.

Petrograd v strahu.

Porazi ruske armade so prestrašili petrogradsko prebivalstvo. Bolj kakor na suhem se ljudstvo boji nemškega prodiranja na morju. Javno se razpravlja vprašanje, ali bo treba Petrograd izprazniti ali ne. Govori se, da se cesarski dvor preseli iz Petrograda, ker je pričakovati nemških letalcev nad Petrogradom.

Pomen Poljske za Rusijo.

List „Daily Post“ v Birminghamu priznava, da sta zaveznika z osvojitvijo Varšave in cele Poljske silovito veliko pridobila in da je zguba Rusije težka. Rusija je namreč izgubila na Poljskem tako cvetočo industrijo. Glede na izdelovanje streljiva je izguba Varšave velikanskega pomena za Rusijo, ki ni zgubila le najlepše svoje dežele, marveč tudi svoje najzujenejšee delavstvo, ki je bosta zaveznika, o čemur se ne sme dvomiti, znala izkoristiti. Važne zaloge cinka so zaveznikom dobro došle.

V enem mesecu padlo 8 ruskih trdnjav.

Zgodovina pozna malo primera, da bi v tako kratkem času padla skupina trdnjav, katere so zidali Rusi desetletja. V zadnjih dnevih so padle naslednje trdnjave: Rožan 23. julija, Pultusk 23. julija, Varšava 4. avgusta, Ivangorod 4. avgusta, Lomža 9. avgusta, Viszna 11. avgusta, Kovno 14. avgusta, Novoorgievsk 20. avgusta. Se prej pa so bile vzete utrde ob izlivu Nareva: Sieroch, Zegrze in Ostrolenka.

Rusi že imajo japonske topove.

V noči od 19. na 20. avgust so avstrijske čete severoizhodno od bukovinske meje napadle ruske postojanke. Napad je bil tako srdit, da je med Rusi nastala velika zmešnjava. Končno so naši ujeli moštvo dveh ruskih strelskih jarkov. Rusi so v tem boju že uporabljali japonske topove. Rusi so morali s povsodnim streljanjem prenehati, ker jim je zmanjkalo streliva. Ob besarabski meji se vrši živahni artilerijski boj. Naši so zavzeli več ruskih strelskih jarkov. Ob Dnjestrju so Rusi zadnje dni poskušali na nekaterih mestih predreti našo črto, a so došli le do naših žičnatih ograj. S krvavimi glavami so se morali zopet umakniti.

Japonske granate za Rusijo.

Japonska vlada se je zavezala, da bo oddala od 1. septembra naprej vsak dan Rusiji 50.000 granat. Med mestoma Vladivostok in Irkutsk je zgrajena posebna železnica za prevažanje municije iz Japonske. V Petrograd je že došla posebna japonska komisija, ki bo nadzorovala japonske pošiljke municije.

Zakaj je Srbija mirna?

Zadnji čas je Rusija pritisnila na Srbijo, naj začne z ofenzivo proti Avstriji in tako razbremeni rusko armado. Kakor se je poročalo, je srbska vlada odločno odklonila te ruske želje in izjavila, da bi bil za Srbijo samoumor, če bi zdaj hotela začeti ofenzivo proti Avstriji. Srbska armada, ki je v bojih, pomanjkanju in boleznih veliko prestala, je sedaj toliko popravljena, da more srbske meje braniti tudi še proti močnemu sovražniku in ga presenetiti s svojo nezlomljivo obrambeno silo. Toda za napad manjka vsak predpogoj. Srbija ostane napram Avstriji nadalje mirna.

Na Balkanu.

Na Grškem je imenovan zopetni mizanski predsednik prijatelj četverospornega Venizelos. Izbral si je vse svoje stare ministre, razen vojnega ministra Danglisa, ki je sedaj kraljev zaupnik. Venizelos je baje moral kralju obljubiti, da bo varoval nepristranost Grčije, ki pa je lahko četverospornemu prijazna, da bo še držal dogovorov s Srbijo in da ne bo odstopil (Bolgarijo) grške zemlje.

Turški finančni minister je naznanil, da so pogajanja med Turčijo in Bolgarijo z ugodnim uspehom končana. To se pravi, da Turčija prostovoljno odstopi Bolgariji ono ozemlje, po katerem teče železnica do morske luke Dedeagac. (Za radi tega je neverjetno, da bi se Bolgarija zadovoljila z rusko ponudbo o Makedoniji in napadla Turčijo.)

Rusija je, kakor znano, obljubila Bolgarom Makedonijo, ako se udeleži vojske pri Dardanelah. Toda pri tem je smola, da Makedonija ni ruska, ampak deloma grška, deloma srbska. Grška pa neče niti za ped odstopiti od macedonske zemlje. Srbija v srce tudi ni, a nazadnje bi se Srbija znala udati ruskemu pritisku. Dosedaj se še ni.

Dokler je Bolgarija mirna, se tudi Rumunija ne bo nagnila niti na eno niti na drugo stran. Rumunija dela neprestano težave zaradi izvoza svojega žita in zaradi prevoza municije in topov za Turčijo.

Svaja med Nemčijo in Ameriko.

Amerika in Nemčija sta se nanovo svadili. Angleški parnik „Arabik“ se je potopil in z njim 3 ameriški državljani. Angleži pravijo, da je ladjo torpediral nemški podmorski čoln, drugi zopet trdijo, da je zavožila na mmo. Preiskava še ni končana. V Ameriki se zopet strastno hujša za vojsko proti Nemčiji. Vendar ni verjetno, da bi prišlo do krvavega spopada.

Danska, Norveška in Švedska.

Severne države Danska, Norveška in Švedska so bile trenutno zelo hude na Nemčijo. Danska je bila huda, ker je neka nemška torpedovka v danskem vodstvu uničila angleški podmorski čoln „E 13“, ki se je bil zatekel pred njo proti danskemu otročju. Danska vlada je proti kršenju svoje nepristranosti ugovarjala. Nemška vlada je na to izrekla svoje obžalovanje ter naročila svoj mornarici, da se v bodoče ozira na dansko nepristranost. Veliko razburjenje je zavladalo tudi na Norveškem. Nemški podmorski čoln je ustavil norveški parnik „Haakon VII.“ ter odvzel na njem se nahajajočo pošto za Anglijo in Francijo. Norveška vlada je proti temu čisto protestirala.

češ, da je pošta na nepristranskih parnikih v zmislu mednarodne določbe nedotakljiva. Nemška vlada stoji na stališču, da ta mednarodna določba sploh ni veljavna, ker je Rusija ni priznala. Nesporazumljenje med obema vladama, čeprav je Nemčija, ko je pošto preiskala, isto zopet vrnila Norveški, še ni poravnano. Rahločujnost Norvežanov pa je tako velika, da označujejo norveški krogi to zadevo za jako resno. Tudi Švedi imajo te dni svoje razburjenje. Nemški podmorski čoln je torpediral švedski parnik „Malmland“ in švedsko časopisje trdi, da je storil to, ne da bi pokazal zastavo, torej proti mednarodnim pravilom. Ta zadeva se bo dala pač brez vsjakih težkoč poravnati.

Obnavljanje in popravljanje mej.

(Cesarski ukaz z dne 22. julija 1915, drž. zak. 208.) Na podlagi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 141, je izdala cesarska vlada glede obnavljanja in popravljanja mej pri zemljiščih dne 22. julija 1915 sledeči ukaz:

§ 1.

§ 850 občnega državnega zakonika dobi napis „Obnavljanje in popravljanje mej“ in se mora glasiti: „Ako so se mejniki med dvema zemljiščema po katerikoli okolišnih tako poškodovani, da bi mogli postati povsem nepoznani, ali ako so meje res nepoznatne ali sporne, ima vsak izmed sosedov pravico zahtevati sodno obnovitev ali popravek meje. V ta namen je povabiti sosedo na razpravo v postopanju izven spornih reči s pristavitkom, da se meja določi in da se postavijo mejniki, tudi če bi povabljenec izostal.“

§ 2.

§ 851 občnega državnega zakonika se mora glasiti: „Ako so meje postale resnično nepoznatne, ali ako so iste sporne, se določijo po zadnjem mirnem posestnem stanu. Ako se ta posestni stan ne da dognati, mora sodišče sporno površino razdeliti po pravičnem preudarku.“

V koliko je vsaki stranki pridržano uveljaviti s pravdo svojo močnejšo pravico, se določi posebej.“

§ 3.

§ 853 občnega državnega zakonika se mora glasiti: „Stroške postopanja morajo plačati sosedo po meri svojih mejnih črt. Predlagatelj mora plačati stroške postopanja, ako se pokaže iz razprave, da ni bilo potrebno obnavljati ali popravljati meje, ker se meja ni izpodbijala, ali ker je bila zadosti poznana, ali ker so bili drugi udeleženci pripravljeni izvensodno postaviti mejnike. Stroške zastopanja mora plačati zastopanec sam. Ako se je povzročilo postopanje z ardenjem mirne posesti, more sodišče naložiti stroške docela ali deloma stranki, ki je povzročila spor.“

§ 4.

„Ako se določi meja po § 851 občnega državnega zakonika, mora sodišče hkratu izreči, ali presega vrednost sporne površine znesek 100 K. Ako ga presega, je vsaki stranki pridržano, uveljaviti svojo močnejšo pravico s pravdo.“

Rekurzi zoper odločbe sodišča druge stopnje v postopanju za obnavljanje in popravljanje mej niso dopustni.“

§ 6.

„Na razprave o obnavljanju ali popravljanju mej, ki pred pričetkom veljavnosti tega cesarskega ukaza že tečejo s tem, da so je na pristojnem sodišču vložila prošnja ali tožba, se ne uporabljajo sprednja določila.“

Določila tega cesarskega ukaza dobe moč z dnem razglasitve. Izvršiti ta cesarski ukaz je naročeno pravosodnemu ministru in sicer v sporazumu z udeleženi ministri.

Savinjčani!

Savinjsko prebivalstvo si želi prilike, da na vide in slovesen način da izraza svojim verskim, narodnim in domoljubnim čustvom ob sedanjih velikih dogodkih, katere doživljamo. Ker pa se vsled prometnih težav ni moglo udeležiti vseslovenskega romanja na Brezje, zato se priredi za Savinjsko dolino in sosedo

v nedeljo, dne 29. avgusta 1915 veliko domoljubno romanje k Sv. Križu na Ojki.

Prosili bomo, na tem priljubljenem romarskem kraju Mater Božjo, da priporoča naše molitve za presvitlega cesarja, za zmago hrabre naše armade, za ljubo Avstrijo in našo milo slovensko domovino Vsemogočnemu v uslišanje.

Ob 8. uri bo prva sv. maša, nakar bo izpostavljeno presv. Rešnje Telo do glavnega sv. opravila v molitev.

Glavno sv. opravilo s slovesno pridigo (prof. dr. J. Hohnjec) bo ob 11. uri predpoldne. Priporoča se, da pridejo č. gg. dušni pastirji s procesijami. Savinjski romarski odbor.

Razne novice.

• **Duhovniške vesti.** Nastavljeni so naslednji č. gg. novomašniki kot kaplani: Karol Arlič v St. Jurij ob južni železnici, Karol Guček v Muto, Konr. Jarh v Galiciji, Josip Jeraj v Celje, Alojzij Kosi v Staritrg, Matija Krevh na Remšnik, Ivan Krušič v Solčavo, Bogdan Lendovšek pri Sv. Martinu na Pohorju, Josip Rehar v Laporje, Jakob Satošnik v Leskovec, Maks Slander v Dramlje pri St. Juriju, Feliks Vrščič k Sv. Tomažu blizu Ormoža, J. Zmave v Rajhenburg. — Prestavljena sta č. gg. kaplana: Adolf Gril iz Mute v Trbovlje, Anton Češko iz Dra-

melj v Poljčane. — Zopet nastavljen kot kaplan v Koprivnici je tamošnji provizor č. g. Jurij Cvetko.

• **Vojni kurat č. g. Vlačav Jastrobnik** je dne 18. avgusta v mestu Novo-Radomsk na Rusko-Poljskem (blizu reke Varte, severozahodno od Krakova) služil sv. mašo za presvitlega cesarja.

• **Sv. birma** v Lituji. Ta se vrši 2. septembra v prostiškii cerkvi sv. Jurija, dne 4. septembra pa v minoritski cerkvi sv. Petra in Pavla.

• **Zopet obrekoval katoliški duhovnik.** Kako neutemeljeno se obrekuje katoliški duhovščino, kaže zopet sledeči slučaj: V št. 383 z dne 17. avgusta t. l. v Olomucu na Moravskem izhajajočega katoliškega lista „Našinec“ je moral objaviti Jakob Kulha, c. kr. poštar v Radošicah na Moravskem sledeči preklie: „Podpisani Jakob Kulha, c. kr. poštar v Radošicah, sem naperil ovadbo pri c. kr. domobranskem divizijskem sodišču na Dunaju zoper gospoda župnika Janca Neugebauerja v Podhradni Lohi, v kateri sem ga obdolžil, češ, župnik Neugebauer se je v nekem pogovoru sovražno izrazil o nemškem cesarju in nemški državi. Uvedena preiskava je pa dognala, da je bila moja obdolžitev neresnična in župnik je bil oproščen. Župnik Neugebauer je nato tožil mene zaradi razžaljenja časti. Priznam, da je bila dotična obdolžitev, vsled katere se je čutil gospod župnik Neugebauer razžaljenega na svoji časti, popojnoma iz trle izvita, prošim gospoda župnika za oproščenje ter da odstopi od sodnijskega zasledovanja. Zajedno tudi ne ugovarjam, da se ta moj preklie objavi v časopisju.“

• **Katoliški duhovniki — žrtve zmot.** Koroški list „Kärntner Tagblatt“ piše: Ko je v lanskem letu izbruhnila vojna, je poglala boždan pred vohunstvom prav redke cvetke. V dobrem spominu je še, v kako velikem številu so zapirali katoliške duhovnike — tudi take, ki niso bili slovenske narodnosti. Zapirali so duhovnike na podlagi ovadbe, ne vselej samo iz prevelike bojazni pred vohunstvom. Vsi na Koroškem pozaprti katoliški duhovniki so bili spoznani za nedolžne in izpuščeni iz preiskovalnih zaporov, v katerih so morali presedeti v mnogih slučajih po več mescev. Dobili so sicer zadoščenje in rešena je bila njihova čast, toda škoda, ki so se trpeli na duši in na zdravju ter v gmočenem oziru, jim pa ne more nihče povrniti. Skoraj se zdi, kakor da bi se hotela „žaloigra zmot“ ponavljati še celo ob priliki naše najnovjše vojske z Italijani. Tako n. pr. so zaprli pred par tedni župnika Kukačko v Ukva na Koroškem, baje tudi zaradi vohunstva. Sedaj se je pa samoumevno dognalo, da je bila ovadba neutemeljena in župnika Kukačko so izpustili iz preiskovalnega zapora. Kako lahko se osumi duhovnika, je razvidno iz sledečih slučajev: Na neki višini pri Trbižu so opazili ogujene žarke. Kmalu nato so osuxili župnika Brauna v Kokovu, da je datal sovražniku svetlobna žarnenja. Sreča pa je bila, da je župnik dokazal, kje se je tedaj, ko je na v šini gorelo, nahajal. Vrhutega so jo dokazalo, da so delavci zakurili na višini in si kuhali večerjo, a so pozabili ugasniti ogenj. Zopet drug slučaj: Na zvoniku župne cerkve v Trbižu so zapazili, da je bila polovica okna le na pol zaprta. Takoj so prišli župnika Krauta, češ, dajal je sovražniku znamenja. Toda dognalo se je, da so šli ljudje na zvonik župne cerkve in obendovali krašno razgled, a ko so zapustili zvonik, so pozabili zapreti okno! Iz tega je razvidno, na kako naravnost smešen in lahkomišeln način se lahko osumi katoliškega duhovnika vohunstva in koliko previdnosti je treba, da se mu ne dela krivice.

• **Nemel za Poljake.** V nemškem državnem zboru je pripravljala komisija sklenila s 15 glasovi proti 3, naj se črta oni jezikovni paragraf, ki je zabranjeval na shodih drug jezik, nego nemški. S tem hočejo Nemci (v nemški državi) poplačati zvestobo praskih Poljakov, ki so jo pokazali v sedanjih svetovni vojski. Tako Slovanom v nemški državi že sedaj med bojem na lep način poplačujejo njih žrtve v vojski.

• **Želje hrvatskega naroda.** Na cesarjev rojstni dan je sarajevski nadškof dr. Stadler povodom častitanja sedanjemu načelniku Bosne in Hercegovine izrekel željo, da se vse hrvaške dežele združijo v eno telo pod habsburško hišo. Nato je načelnik Bosne in Hercegovine pl. Sarkotič odgovoril: „Tu ni dvoma, da bodo po tej strašni vojski, ko zavladajo naši državni blaženi mir, se potrudili merodajni činitelji, da zadovoljijo pravičnim željam hrvatskega naroda.“ Ta izjava generala Sarkotiča je velevažna.

• **C. kr. učiteljice** v Mariboru. Gojenci, ki hočejo v šolskem letu 1915-16 na novo vstopiti, ozir. zopet vstopiti v ta zavod, naj to naznanijo ravnateljstvu s pošto dopisnico do 1. septembra t. l.

• **Prestolonaslednik pripel Slovence hlabrostno svetinjo.** Korporal Alojzij Stranjsak, doma iz St. Jurja ob Ščavnici, piše dne 1. avgusta svoji svakinji: Najprisrčneše pozdrave iz te krvave Galicije! Naznačam Ti, da sem še vedno popolnoma zdrav in tudi upam, da še znanprej ostanem, če je božja volja. Dosedaj se mi je šlo vse po posebni sreči, tako da sem dobil posebno zaupanje do svojih predpostavljanih. Dne 22. julija nas je obiskal naš prestolonaslednik Karl Franc Jožef. Bil sem od njega laskavo pohvaljen in mi je tudi fastnoročno pripel služno hlabrostno svetinjo na prsi. Omenil je, da sem najmlajši podčastnik pri celim polku. Sedaj že delam izkušnjo za četovodja. Za tak kratek čas, kar sem pri vojaki, je to naglo napredovanje.

• **Odlikovani slovenski vojaki.** Srebrno hlabrostno svetinjo vrste je dobil četovodja 8. lov. bat. Fermešek Vinko, nadomestni stražmojster Zadnikar Franc, prideljen 2. bos.-here. polku. Srebrno hlab-